

دانشگاه علوم پزشکی

و خدمات بهداشتی و درمانی قزوین

دانشکده دندانپزشکی

پایان نامه

جهت دریافت دکترای حرفه‌ای دندانپزشکی

عنوان:

بررسی رابطه بین جنسیت و ضخامت دندان های پره مولر و مولر اول دائمی به وسیله

پرتونگاری بایت وینگ دیجیتال

استاد راهنما:

خانم دکتر مریم تفنگچی ها

استاد مشاور:

خانم دکتر مهسا اصفهانی

مشاور اماری:

اقای دکتر حسین زاده

نگارش :

پیام قاسمی

چکیده

زمینه و هدف: تشخیص هویت در پزشکی قانونی دارای اهمیت فراوان است. اختلاف جنسیت در اسکلت انسان در بسیاری از جوامع بررسی شده است، اما بررسیهای دندانی کمتر مورد پژوهش قرار گرفته است. هدف از این مطالعه مقایسه ضخامت دندانهای پره مولر و مولر اول دائمی ماگزیلا به وسیله پرتونگاری بایت وینگ دیجیتال در دو جنس در یک جمعیت ایرانی میباشد.

روش بررسی: این بررسی توصیفی-تحلیلی بر روی ۱۰۰ رادیوگرافی بایت وینگ گرفته شده از بیماران انجام شد. فیلمها به روش دیجیتالی اسکن و سپس پهنای مزیدوئستیالی دندان و عاج وهمینطور ضخامت کناره مزبالی و دیستالی مینا اندازه گیری شد. در نهایت تجزیه و تحلیل داده ها با استفاده از آزمون آماری t مستقل و آزمون اسمیرنوف کلوموگروف انجام شد.

یافته‌ها: از ۱۰۰ نمونه انتخابی در مطالعه ۵۰ نفر مرد و ۵۰ نفر زن بودند. تنها دندانی که در ضخامت مینا، عاج و تاج تحت الشعاع جنسیت قرار نگرفت دندان پره مولر دوم مندیبل بود.

نتیجه‌گیری: ابعاد مزیدوئستیالی مینا، عاج و تاج می توانند تحت تاثیر جنسیت قرار بگیرند.

کلید واژگان: پرتونگاری بایت وینگ، پره مولر، دیمورفیسزم، ماگزیلا، مولر، مندیبل

Abstract

Background and Objective: Human identification playing an important role in forensic medicine. Sex differences from remained human skeletons have been evaluated in many societies but dental investigations were less studied. The aim of this study was to compare mesio-distal diameter of permanent premolars and first molars by digital bitewing radiography among Iranian men and women.

Subjects and Methods: This analytical epidemiological study was carried out on 100 bitewing radiography of patients. Films were digitally scanned and then the mesiodistal diameter of the crown, dentin and mesial diameter and distal diameter of enamel were measured. Data were analyzed using independent sample T test and discriminant functions.

Results: From 100 selected samples in this research, there were 50 male(50%) and 50 female(50%). Mandibular second premolar did not play a role in sex dimorphism.

Conclusion: According to the findings, maximum mesiodistal diameter of crown, dentin and enamel margin can be used to determine sex dimorphism.

Keywords: Sexual dimorphism, Maxilla, Premolar, Molar, Mandible, Digital bitewing radiography.

Qazvin University of Medical Sciences and Health Services

School of Dentistry

A Thesis Submitted for Degree of Dentistry

Title:

**Assessment of the Relationship Between Sex and Enamel and Dentin
Thickness of Permanent Premolars and First Molars by Digital
Bitewing Radiography**

Supervisor:

Dr. Maryam Tofangchiha

Advisor:

Dr. Mahsa Esfehiani

Statistics Advisor:

Dr. Hossein zadeh

By:

Payam Ghasemi

Academic year: 2017-2018

No: 932